

KLASSEKAMPEN

Ansvarlig redaktør: Bjørgulv Braanen
Daglig leder: Marga van der Wal

Utgitt av © Klassekampen AS
Eftertrykk og elektronisk videre distribusjon
forbudt uten etter særskilt avtale.

Pappaperm

■ Forrige helg vedtok Aps kvinne-nettverk at de ønsker en tredeling av foreldrepermisjonen, slik at hver av foreldrene får en tredel av permisjonstida hver, og en tredel de selv kan avgjøre hvem som tar. Dette blir en økning av den såkalte pappapermisjonen, eller fedrekvoten, fra dagens seks uker, til tre måneder. SV-politikere som Heikki Holmås og Audun Lysbakken støtter denne politikken. Barne- og likestillingsminister Manuela Ramin-Osmundsen (Ap) kommer antakeligvis til å foreslå en slik tredeling når hun legger fram en stortingsmelding om menn og likestilling til våren. Hittil innebærer ikke forslaget en utvidelse av permisjonen, men å øremerke en større del til far. Dette skyldes i hovedsak at prisen på fire nye uker permisjon blir for høy.

■ Tilhengere av en tredeling av permisjonen viser til Island, som har innført ordningen. Her er fedrene mer fornøyd, og lønnsgapet mellom kvinner og menn minker. Det som underkommuniseres i «look to Island»-mantraet, er at Island har økt fedrekvoten ved å utvide den totale fødselspermisjonen. Noen får mer, uten at andre føler at de mister noe. Det norske forslaget kan oppleves som at kvinnene mister en rettighet, et gode for å komme seg til hektene igjen etter svangerskap og fødsel, men også våkenetter og nattamning. Når det mange opplever som den tyngste tiden er over, skal de ut i arbeid igjen. Amming brukes som et argument for at kvinner skal ha permisjon i mer enn seks måneder. For kvinner med reisevei til jobb, kan døgnet bli for kort, selv med ammefri.

■ Det er en god og viktig feministisk tanke at far skal ta mer permisjon og større del i arbeidet hjemme. Får far mer tid hjemme uten mor, som allerede «kan» denne jobben etter et halvår hjemme fordi hun har vært hjemme et halvt år, har far større mulighet til å utforme rollen sin mer slik han selv ønsker, og blir antakeligvis dermed også mer tilfreds og deltakende. Og hvis lønnsgapet i tillegg minsker, slik som på Island, er det jo fantastisk. Enda mer fantastisk, og antakeligvis lettere gjennomførbart, er det også hvis Stortinget klarer å gjennomføre en tredeling ved å utvide den totale permisjonen. Politikk er som kjent kunsten å fordele penger.

TONE FOSS ASPEVOLL

Le Sacha

Kalenderen
29. JANUAR

Han ledsaget Juliette Gréco med sin gitar på scenen. I dag er det 75 år siden den franske musikeren og komponisten Sacha Distel ble født som Sacha Alexandre i Paris.

Han fikk sin første gitar av bandlederen Ray Ventura og ble profes-

sjonell som 16-åring og gjorde en kometaktig karriere på 50-tallet. Han spilte med trompetisten Dizzy Gillespie og Tony Bennett og opptrådte på The Ed Sullivan Show. Han fikk sin første sanghit med «Scoubidou» (1958), inspirert til å synges av Gréco. Skiva «Afternoon in Paris» (1956) fikk nærmest kulturstatus i Europa. Han sang

Paret Distel og Bardot, 1958

duetten «Soleil de ma vie» med Brigitte Bardot.

Hans signaturlmelodi ble «La Belle Vie». På 70-tallet tilbrakte han mer tid i London enn i Paris og skrev viser på flere språk.

Sjukdom satte stopp for planen om en musikal over Maurice Chevalier. Han døde i Rayol-Canadel på Rivieraen 22. juli 2004.

PMJ

Geirr Tveitt tilhørte Ragnarok-miljøet på 1930-tallet.

Snudde han i tide?

Bjørgulv Braanen
FOKUS

Det har oppstått en diskusjon i Klassekampens spalter om komponisten Geirr Tveitt (1908–1981) var nazist før og under krigen, og om dette bør omtales i forbindelse med 100-årsjubileet for hans fødsel. Det er en viktig og interessant diskusjon, som også peker framover.

Geirr Tveitt var en av dette århundrets største norske komponister. Allerede som ung komponerte han operaen «Dragaredokko», ballettene «Baldurs draumar» og «Birgingu» og korverket «Håkonarmål». Han komponerte, symfonier, klaver- og fiolinkonserter og sanger, inspirert av norsk natur og folkemusikk. Etter krigen arbeidet han i en årrekke for NRK, og han er spesielt kjent for melodien til «Vi skal ikke sova burt sumarnatta».

Geirr Tveitts oppvekstmiljø var preget av interesse for norsk kultur og historie. Faren, den kristne folkehøgskolelæreren Lars Tveit, vekket hans dype og livslange fascinasjon for det norrøne. Men Tveitt representerte ikke bare en radikaliserende når det gjaldt det nasjonale, han avviste også kristendommen.

Tveitts norrøne begeistring og hedenske livssyn førte ham på 1930-tallet i retning nasjonalsosialistiske miljøer. Spesielt avgjø-

rende ble hans kontakt med Wilhelm Hauer, som sto i spissen for den völkisch-religiøse bevegelsen i Tyskland gjennom Deutsche Glaubensbewegung, som arbeidet for en egen germansk religion.

Tveitts nyhedenske sympatier ble raskt fanget opp av den nasjonalsosialistiske kretsen rundt tidskriftet Ragnarok i Norge, der folk som Hans S. Jacobsen, Stein Barth-Heyerdahl og Per Imerslund sto sentralt. Dette var et miljø som identifiserte seg med «venstrefløyen» i det tyske nazipartiet, og som sto i opposisjon til ledelsen i Nasjonal Samling, som de mente representerte en borgerlig, kristen og konservativ linje. I noen sammenhenger var Ragnarok-miljøet i alli-

makttovertakelse. Han valgte først å isolere seg, men ble overtalt til å la seg oppnevne som medlem av det konsultative råd i kunstneriske spørsmål. Som medlem av kunstnerrådet, og senere som statlig musikkonsulent, opponerte han likevel mot forbuds- og ensrettings-tiltak fra okkupasjonsstyret. Han protesterte for eksempel da man i 1942, etter angrepet på Sovjet, forslo å forby all jødisk og russisk musikk, noe han også klarte å forpurre. Våren 1942 trakk han seg som statlig musikkonsulent. Fra dette tidspunktet brøt han også med Ragnarok-kretsen.

Geirr Tveitt havnet altså på gal side på 1930-tallet, men til slutt endte han rett. Det var det mange andre som også gjorde, for eksempel Johan B. Hjort, som hadde spilt en framtrøkkende rolle på nazistisk side på 1930-tallet, men som endte i tysk fangenskap. Alt var ikke like klart i 1930 som i 1940, selv om de klokeste og mest klartseende – og de som tilhørte de riktige miljøene – ikke hadde noen problemer med å forstå hva Hitler-Tyskland representerte. Diskusjonene på 1930-tallet får meg likevel til å tanke noen underlige tanker om dagens situasjon, nettopp fordi vi ikke sitter med fasit i hånden. Hvordan står det vi skriver, tenker og gjør i dag seg i møte med en tenkt framtidig situasjon med religionsforfølgelse, skjerpet imperialistisk krigspolitik og trusler mot demokratiet? Hvem ender opp som en Håkon Meycr eller en Stein Barth-Heyerdahl? Og hvem aksler jakka til Trygve Bratteli og Nordahl Grieg?

Bjørgulv Braanen
bjorgulv.braanen@klassekampen.no

«Hvordan står det vi skriver og gjør i dag seg i møte med en tenkt framtidig eks-tremsituasjon?»

anse med hirdleder Johan B. Hjort, som også motarbeidet Quisling.

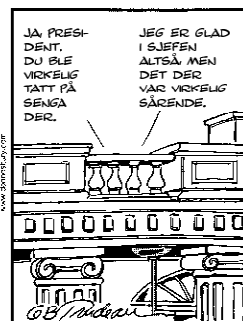
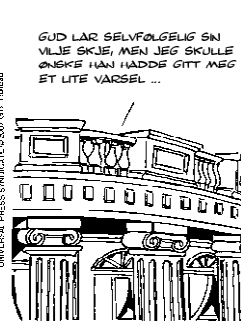
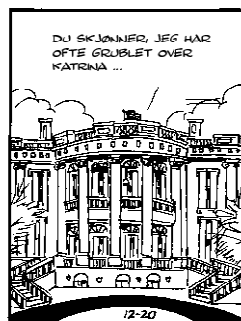
Det kan ikke være noen tvil om at Geirr Tveitt tilhørte og sympatiserte med det nasjonalsosialistiske Ragnarok-miljøet fra midten av 1930-tallet. Likevel er det interessant å merke seg at da Tyskland okkuperte Norge 9. april 1940, og Quisling tok makten i september, ble Ragnarok-miljøet delt. Et fåtall gikk aktivt inn i motstandsarbeid, noen toeanngivende meldte seg inn i NS, mens andre gikk i passivitet.

Tveitt reagerte sterkt både på den tyske invasjonen og Quislings

Kilde: Terje Emberland: «Religion og Rase» (2003) og «Det ariske idol» (2004)

Doonesbury

av G.B. Trudeau

TONE FOSS ASPEVOLL